

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (šesto vijeće)

27. veljače 2020.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Uredba (EU) br. 1215/2012 – Članak 15. točka 5. i članak 16. točka 5. – Osiguranje ‚velikih rizika‘ – Sporazum o prenošenju nadležnosti koji su sklopili ugovaratelj osiguranja i osiguravatelj – Mogućnost pozivanja na taj sporazum protiv osiguranika”

U predmetu C-803/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Vrhovni sud Litve), odlukom od 7. prosinca 2018., koju je Sud zaprimio 20. prosinca 2018., u postupku

AAS „Balta”

protiv

UAB „Grifs AG”,

SUD (šesto vijeće),

u sastavu: M. Safjan (izvjestitelj), predsjednik vijeća, L. Bay Larsen i N. Jääskinen, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Hogan,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za društvo AAS „Balta”, S. Drazdauskas, *advokatas*,
- za društvo UAB „Grifs AG”, J. Milašauskienė, A. Bosaitė, M. Inta i G. Abromavičius, *advokatai*,
- za litavsku vladu, K. Dieninis, R. Butvydytė i G. Taluntytė, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, M. Heller i A. Steiblytė, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: litavski

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 15. točke 5. i članka 16. točke 5. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2012., L 351, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 289. i ispravci SL 2014., L 160, str. 40. i SL 2016., L 202, str. 57.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva AAS „Balta”, osiguravateljske kuće sa sjedištem u Latviji i društva UAB „Grifs AG” (u daljnjem tekstu: društvo Grifs), zaštitarske tvrtke registrirane u Litvi u vezi s plaćanjem naknade štete iz osiguranja.

Pravni okvir

Uredba br. 1215/2012

- 3 U skladu s uvodnim izjavama 15., 18. i 19. Uredbe br. 1215/2012:
  - „(15) Pravila o nadležnosti trebala bi biti što je moguće više predvidiva i zasnovana na načelu da se nadležnost općenito temelji na domicilu tuženika. [...]
  - (18) U pogledu osiguranja, u potrošačkim ugovorima i ugovorima o radu, slabija stranka bi trebala biti zaštićena pravilima o nadležnosti koja su povoljnija za njene interese od općih pravila.
  - (19) Autonomija ugovornih stranaka, osim u slučaju osiguranja, u potrošačkim ugovorima i ugovorima o radu gdje je autonomija u pogledu utvrđivanja nadležnih sudova dozvoljena samo u smanjenom opsegu, trebala bi se poštovati zbog isključivih osnova nadležnosti iz ove Uredbe.”
- 4 U članku 4. stavku 1. te uredbe određuje se:

„Podložno ovoj Uredbi, osobe s domicilom u državi članici, bez obzira na njihovo državljanstvo, tuže se pred sudovima te države članice.”
- 5 U skladu s člankom 5. stavkom 1. navedene uredbe:

„Osobe koje imaju domicil u državi članici mogu biti tužene pred sudovima druge države članice, samo na temelju pravila iz odjeljaka 2. do 7. ovog poglavlja.”
- 6 Pravila o nadležnosti u predmetima osiguranja uređenima odjeljkom 3. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012 nalaze se u njezinim člancima 10. do 16.
- 7 Članak 10. navedene uredbe glasi kako slijedi:

„U stvarima koje se odnose na osiguranje, nadležnost se utvrđuje ovim odjeljkom, ne dovodeći u pitanje članak 6. i članak 7. točku 5.”
- 8 U članku 11. stavku 1. točki (b) Uredbe br. 1215/2012 predviđa se da osiguravatelj s domicilom u jednoj državi članici može biti tužen u drugoj državi članici, u slučaju tužbi koje podnose ugovaratelj osiguranja, osiguranik ili korisnik osiguranja, pred sudovima mjesta u kojem tužitelj ima domicil.

9 U članku 12. te uredbe propisuje se:

„U pogledu osiguranja od odgovornosti ili osiguranja nepokretne imovine, osiguravatelj može također biti tužen pred sudom u mjestu u kojem se dogodila štetna radnja. Isto se primjenjuje ako su pokretna i nepokretna imovina obuhvaćene istom policom osiguranja i obje su pogođene istim događajem.”

10 U članku 15. navedene uredbe određuje se:

„Odredaba ovog odjeljka može se odstupiti samo sporazumom:

[...]

3. koji je sklopljen između ugovaratelja osiguranja i osiguravatelja, od kojih oba u vrijeme sklapanja ugovora imaju domicil ili uobičajeno boravište u istoj državi članici, i koji ima za učinak prenošenje nadležnosti na sudove te države članice čak i ako se štetni događaj dogodio u inozemstvu, pod uvjetom da takav sporazum nije suprotan pravu te države članice;

4. koji je zaključen s ugovarateljem osiguranja koji nema domicil u državi članici, osim ako je osiguranje obvezno ili se odnosi na nekretnine u državi članici; ili

5. koji se odnosi na ugovor o osiguranju u mjeri u kojoj pokriva jedan ili više rizika iz članka 16.”

11 U skladu s člankom 16. te uredbe:

„Točka 5. članka 15. odnosi se na sljedeće rizike:

[...]

5. neovisno o točkama 1. do 4., sve ‚velike rizike‘, kako su utvrđeni u Direktivi 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) [(SL 2009., L 335, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 10., str. 153. i ispravak SL 2014., L 278, str. 24.).]”

12 Članak 25. stavak 1. Uredbe br. 1215/2012 glasi kako slijedi:

„Ako su se stranke neovisno o njihovu domicilu, sporazumjele da sud ili sudovi države članice imaju nadležnost u rješavanju sporova koji su nastali ili mogu nastati u vezi određenog pravnog odnosa, taj sud ili sudovi je nadležan/su nadležni, osim ako je sporazum ništav u pogledu njegove materijalne valjanosti prema pravu te države članice. Ta nadležnost je isključiva osim ako su se stranke drukčije sporazumjele. Sporazum o nadležnosti se sklapa:

(a) u pisanom obliku ili se potvrđuje u pisanom obliku;

(b) u obliku koji je u skladu s praksom koja je ustaljena među strankama;

(c) u međunarodnoj trgovini, u obliku koji je u skladu s običajima koji su poznati strankama ili bi im morali biti poznati, a koji su opće poznati u međunarodnoj trgovini i redovito ih poštuju stranke ugovora iste vrste u okviru trgovine o kojoj je riječ.”

13 U članku 63. stavku 1. te uredbe propisuje se:

„Za potrebe ove Uredbe, trgovačko društvo ili druga pravna osoba ili udruženje fizičkih ili pravnih osoba ima domicil u mjestu gdje ima svoje:

- (a) statutarno sjedište; ili
- (b) središnju upravu; ili
- (c) glavno mjesto poslovanja.”

Direktiva 2009/138

14 U članku 13. točki 27. Direktive 2009/138, kako je izmijenjena Direktivom 2013/58/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. (SL 2013., L 341, str. 1.; u daljnjem tekstu: Direktiva 2009/138), definiran je pojam „veliki rizici” za potrebe te direktive.

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 15 Društvo Grifs pruža zaštitarske usluge. „Grifs AG” SIA, registriran u Latviji, vlasnik je tog društva, u kojem drži sve udjele. Dana 31. srpnja 2012. društva Grifs AG i Balta sklopili su ugovor o općem osiguranju od građanskopravne odgovornosti (u daljnjem tekstu: ugovor o osiguranju) koji je pokrивao i građanskopravnu odgovornost društva Grifs.
- 16 U općim uvjetima ugovora o osiguranju navedeno je da se svi sporovi s njim u vezi rješavaju sporazumno i da, ako stranke u tome ne uspiju, odlučuje latvijski sud, u skladu sa zakonskim propisima koji su na snazi na državnom području Republike Latvije.
- 17 U draguljarnici koja pripada društvu UAB „Jaunystēs romantika” u Alytusu (Litva), a koju je na temelju ugovora o zaštitarskim uslugama šttilo društvo Grifs, počinjena je 21. kolovoza 2012. krađa nakita i gotovine. Nakon što su pokrenuli postupak pred litavskim sudom kako bi ishodili naknadu štete nastale zbog spomenute krađe, društvu Jaunystēs romantika i njegovu osiguravatelju, društvu ERGO Insurance SE, dodijeljena je naknada štete, uz kamate i naknadu troškova. Utvrđena je krajnja nepažnja društva Grifs i postojanje izravne uzročne veze između nastale štete i nedjelovanja tog društva.
- 18 Nakon okončanja tog postupka za naknadu štete društvo Grifs podnijelo je tužbu Vilniaus apygardos teismasu (Okružni sud u Vilniusu, Litva) zahtijevajući da se na temelju ugovora o osiguranju društvu Balta naloži plaćanje iznosa od 114 941,58 eura na ime naknade štete iz osiguranja, uvećanog za kamate, kao i plaćanje troškova. Presudom od 21. studenoga 2017. Vilniaus apygardos teismas (Okružni sud u Vilniusu) proglasio se nenadležnim za postupanje po tužbi ističući da na temelju općih uvjeta ugovora o osiguranju sve sporove u vezi s tim ugovorom treba rješavati latvijski sudac, u skladu s latvijskim zakonom. Nadalje, budući da je društvo koje je sklopilo ugovor o osiguranju – Grifs AG – vlasnik društva Grifs, Vilniaus apygardos teismas (Okružni sud u Vilniusu) ocijenio je nespornom činjenicu da je društvo Grifs bilo suglasno sa svim odredbama ugovora o osiguranju, uključujući i one o sudskoj nadležnosti, iako je ta suglasnost neizravno izražena.
- 19 Nakon što se društvo Grifs žalilo na tu presudu, Lietuvos apeliacinis teismas (Žalbeni sud Litve) ukinuo je istu presudom od 29. ožujka 2018. i vratio predmet Vilniaus apygardos teismasu (Okružni sud u Vilniusu) na ponovno odlučivanje o dopuštenosti tužbe tog društva.

- 20 U svojoj presudi Lietuvos apeliacinis teismas (Žalbeni sud Litve) ocijenio je da činjenica da su se stranke ugovora sporazumjele o tome da će sporove proizišle iz tog ugovora rješavati latvijski sud, u skladu sa zakonima koji su na snazi na latvijskom državnom području, ne obvezuje društvo Grifs na podnošenje tužbe isključivo sudovima te države. Naime, ono se, na temelju govora o osiguranju, nalazi u svojstvu „osiguranika” i po toj osnovi ima pravo odabrati neku drugu osnovu nadležnosti iz članka 11. Uredbe br. 1215/2012.
- 21 Protiv presude Lietuvos apeliacinis teismasa (Žalbeni sud Litve) od 29. ožujka 2018. društvo Balta podnijelo je žalbu u kasacijskom postupku sudu koji je uputio zahtjev, Lietuvos Aukščiausiasis Teismasu (Vrhovni sud Litve).
- 22 Sud koji je uputio zahtjev dvoji o tome jesu li razmatranja Suda koja su iznesena u presudi od 12. svibnja 2005., Société financière et industrielle du Peloux (C-112/03, EU:C:2005:280), a koja se odnose na pravnu zaštitu ekonomski slabijih osoba, relevantna u slučaju u kojem osiguranje pokriva „veliki rizik”, osobito s obzirom na presudu od 13. srpnja 2017., Assens Havn (C-368/16, EU:C:2017:546).
- 23 U tom pogledu navedeni sud naglašava, s jedne strane, da čim osigurana djelatnost udovoljava kriterijima „velikih rizika” u smislu članka 16. točke 5. Uredbe br. 1215/2012, načelno valja pretpostaviti da su stranke ugovora o osiguranju ekonomski snažne i da moraju moći odstupiti od odredaba o sudskoj nadležnosti iz odjeljka 3. poglavlja II. te uredbe. S druge strane, taj sud smatra da posebnosti ugovaratelja osiguranja ne odražavaju uvijek stanje u kojem se nalazi osiguranik i njegovu ekonomsku moć. U tom slučaju može se, prema njegovu mišljenju, pokazati nužnim postizanje ravnoteže u pravima i obvezama stranaka ugovora o osiguranju. Međutim, granica između ugovorne autonomije i nužnosti zaštite slabije stranke nije savršeno jasna.
- 24 U tim je okolnostima Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Vrhovni sud Litve) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebali li članak 15. točku 5. i članak 16. točku 5. Uredbe [br. 1215/2012] tumačiti na način da se u slučaju osiguranja „velikog rizika” sporazum o prenošenju nadležnosti uključen u ugovor o osiguranju sklopljen između ugovaratelja osiguranja i osiguravatelja može primijeniti protiv osiguranika iz tog ugovora koji se nije izričito suglasio s tim sporazumom i koji ima uobičajeno boravište ili poslovnu jedinicu u državi članici koja nije država članica ugovaratelja osiguranja i osiguravatelja?”

O prethodnom pitanju

- 25 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 15. točku 5. i članak 16. točku 5. Uredbe br. 1215/2012 tumačiti na način da se sporazum o prenošenju nadležnosti iz ugovora o osiguranju „velikog rizika” u smislu potonje odredbe, koji su sklopili ugovaratelj osiguranja i osiguravatelj, može primijeniti protiv osiguranika iz tog ugovora koji nije profesionalni subjekt u sektoru osiguranja, koji se nije suglasio s tim sporazumom i koji ima uobičajeno boravište ili poslovnu jedinicu u državi članici koja nije država članica ugovaratelja osiguranja i osiguravatelja.
- 26 U tom pogledu valja podsjetiti da s obzirom na to da članci 15. i 16. Uredbe br. 1215/2012 preuzimaju formulacije iz članka 13. i 14. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001., L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.), tumačenje koje je Sud dao u pogledu odredaba te potonje uredbe vrijedi i za istovjetne odredbe Uredbe br. 1215/2012 (vidjeti po analogiji presudu od 31. siječnja 2018., Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, t. 36.).

- 27 Nesporno je da se u odjeljku 3. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012 utvrđuju posebna pravila o nadležnosti u području osiguranja, namijenjena zaštiti slabije ugovorne stranke pravilima koja više pogoduju njezinim interesima nego opća pravila, kao što je to navedeno u uvodnoj izjavi 18. navedene uredbe (presuda od 31. siječnja 2018., Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, t. 39. i navedena sudska praksa).
- 28 Tako se, s jedne strane, u članku 11. stavku 1. točki (b) Uredbe br. 1215/2012 predviđa da osiguravatelj s domicilom u jednoj državi članici može biti tužen u drugoj državi članici na području koje tužitelj ima domicil, kada tužbu podnose ugovaratelj osiguranja, osiguranik ili korisnik osiguranja. S druge strane, u članku 12. te uredbe određuje se da u pogledu osiguranja od odgovornosti ili osiguranja nepokretne imovine, osiguravatelj može također biti tužen pred sudom u mjestu u kojem se dogodila štetna radnja. Ta pravila omogućavaju slabijoj stranci koja namjerava pokrenuti sudski postupak protiv jače stranke da to učini pred sudom države članice koji joj je lako dostupan.
- 29 Međutim, u određenim slučajevima Uredba br. 1215/2012 predviđa mogućnost odstupanja od pravila o nadležnosti u području osiguranja, i to sklapanjem sporazuma, osobito onih na temelju članka 15. točke 5. te uredbe, koji se odnose na ugovor o osiguranju koji pokriva jedan ili više rizika iz njezinog članka 16.
- 30 U predmetnom slučaju sud koji je uputio zahtjev pojašnjava da ugovor o osiguranju o kojem je riječ u glavnom postupku pokriva „velike rizike” poput onih navedenih u članku 16. točki 5. Uredbe br. 1215/2012, gdje se upućuje na Direktivu 2009/138, koja u svojem članku 13. točki 27. definira taj pojam i utvrđuje njime obuhvaćene kategorije rizika.
- 31 S tim u vezi valja razmotriti može li sporazum o prenošenju nadležnosti utvrđen u takvom ugovoru obvezivati treću osobu osiguranika koji nije stranka tog ugovora i nije se suglasio s njegovim odredbama.
- 32 Kako bi se odgovorilo na pitanje može li osiguranik, kao osoba koja nije stranka ugovora o osiguranju koji pokriva „veliki rizik”, biti vezana sporazumom o prenošenju nadležnosti u kojem se utvrđuje isključiva nadležnost sudova domicila osiguravajućeg društva, valja uputiti na tekst članka 15. točke 5. Uredbe br. 1215/2012, kao i na strukturu njezinih pravila u području osiguranja, nastanak tih pravila i njihove ciljeve.
- 33 Kada je, kao prvo, riječ o tekstu članka 15. točke 5. Uredbe br. 1215/2012, točno je da bi se moglo zaključiti da se – s obzirom na to da se u spomenutoj točki navode samo sporazumi koji se odnose na ugovor o osiguranju, ali se, za razliku od točaka 3. i 4. tog članka 15., ne navode stranke tog sporazuma – na valjani sporazum o prenošenju nadležnosti može pozvati svaka osoba koja želi ostvariti svoja prava na temelju navedenog ugovora, pa i protiv treće osobe osiguranika, čim je taj sporazum utvrđen u ugovoru o osiguranju koji pokriva „veliki rizik”.
- 34 Ta razlika u tekstu između točke 5. i ostalih točaka članka 15. Uredbe br. 1215/2012 objašnjava se, međutim, nastankom tog članka. Kao što to proizlazi iz točke 140. izvješća P. Schlossera o Konvenciji o pristupanju Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske Konvenciji o [sudskoj] nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima i Protokolu o njezinom tumačenju od strane Suda (SL 1979., C 59, str. 71.), donesena je odluka da se – za potrebe dopune spomenute konvencije u trenutku pristupanja Ujedinjene Kraljevine 1978., a bez definiranja apstraktnog i općenitog mjerila kojim bi se odredile situacije u kojima su dopušteni sporazumi o prenošenju nadležnosti – sastavi popis ugovora o osiguranju na koje valja proširiti primjenu takvih sporazuma. Međutim, iz te točke navedenog izvješća vidljivo je da cilj takve dopune nije ni na koji način bio taj da se omogući pozivanje na navedene sporazume protiv trećih osoba.

- 35 Kada je, kao drugo, riječ o strukturi odredaba odjeljka 3. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012, važno je istaknuti da je u Uredbi br. 44/2001 proširen popis osoba koje mogu tužiti osiguravatelja pred sudom, među kojima je i osiguranik, naveden u članku 9. stavku 1. točki (b) potonje uredbe, koji je postao članak 11. stavak 1. točka (b) Uredbe br. 1215/2012, bez ikakvog razlikovanja s obzirom na vrstu osiguranih rizika. Međutim, zaštita koja je na taj način dodijeljena osiguranicima bila bi neučinkovita kada bi se, u pogledu ugovora o osiguranju koji se odnose na „velike rizike”, nadležni sud utvrđivao na temelju sporazuma o prenošenju nadležnosti s kojim se nije suglasio osiguranik.
- 36 Kada je, kao treće, riječ o ciljevima odjeljka 3. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012, Sud je već istaknuo da se u slučaju ugovora o osiguranju sklopljenog u korist treće osobe moguće protiv iste, u slučaju spora nastalog iz tog ugovora, pozvati na u njemu uključeni sporazum o prenošenju nadležnosti s kojim se ona nije suglasila, samo ako potonji ne ugrožava cilj zaštite ekonomski slabije osobe (presuda od 12. svibnja 2005., *Société financière et industrielle du Peloux*, C-112/03, EU:C:2005:280, t. 38.).
- 37 Sud je također podsjetio na to da u stvarima koje se odnose na osiguranje određivanje nadležnosti ostaje u strogom okviru cilja zaštite ekonomski slabije stranke (presuda od 13. srpnja 2017., *Assens Havn*, C-368/16, EU:C:2017:546, t. 36.).
- 38 S obzirom na navedeno, valja ispitati vrijedi li to razmatranje na jednak način i u području ugovora o osiguranju koji pokriva „velike rizike”, u kojem osiguranici mogu, kao i osiguravatelji i ugovaratelji osiguranja, imati znatnu ekonomsku moć.
- 39 U tom je pogledu nesporno da je Unijin zakonodavac, imajući u vidu njihovu ekonomsku moć, ovlastio ugovaratelja osiguranja i osiguravatelja na odabir nadležnog suda, uključivo i odstupanjem od zaštitničkih pravila o nadležnosti iz odjeljka 3. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012. Kao što to proizlazi iz izvješća P. Schlossera, navedenog u točki 34. ove presude, priznavanje mogućnosti da stranke odstupe od općih pravila o nadležnosti u okviru ugovora koji su naknadno postali ugovori o osiguranju koji pokrivaju „veliki rizik” trebalo je značiti to da je u obzir uzeta ravnopravnost stranaka ugovora o osiguranju, s obzirom na to da je u slučaju dotičnih društava riječ o moćnim poduzećima, i da nije opravdana dodatna zaštita slabije stranke.
- 40 Međutim, iz tog utvrđenja nije moguće izvesti zaključak da je ekonomska moć osiguranikâ odnosno osiguravateljâ i ugovarateljâ osiguranja jednaka ili slična. Prema tome, odgovor na pitanje može li se osoba koja nije sklopila ugovor o osiguranju koji pokriva „veliki rizik” smatrati ekonomski slabijom ne ovisi isključivo o tome pripada li ugovor o osiguranju koji su sklopile stranke kategoriji ugovora o osiguranju koji pokrivaju „veliki rizik”.
- 41 Stoga treba smatrati da se mogućnost odstupanja od općih pravila o nadležnosti u ugovorima o osiguranju koji pokrivaju „veliki rizik” primjenjuje samo u odnosima među strankama koje su ga sklopile i u pravilu se ne može proširiti na treću osobu osiguranika.
- 42 Sud je već naglasio da bi ocjena, u svakom slučaju zasebno, pitanja može li se osoba smatrati „slabijom strankom” dovela do opasnosti od pravne nesigurnosti te bi bila protivna cilju Uredbe br. 1215/2012, navedenom u njezinoj uvodnoj izjavi 15., prema kojoj pravila o nadležnosti moraju biti što je moguće više predvidiva (vidjeti u tom smislu presudu od 20. srpnja 2017., *MMA IARD*, C-340/16, EU:C:2017:576, t. 34.).
- 43 To razmatranje vrijedi tim više u području ugovora o osiguranju koji pokrivaju „veliki rizik”. Naime, kao što to s pravom ističe sud koji je uputio zahtjev, članak 13. točka 27. Direktive 2009/138 predviđa više mjerila koje valja ocjenjivati zajedno i čija primjena nije uvijek sustavna. Ta ocjena može zahtijevati detaljne i moguće složene provjere što bi bilo protivno namjeri da se pravila o nadležnosti učine predvidljivima.

- 44 Imajući u vidu navedeno, a u skladu s ustaljenom sudskom praksom, cilj zaštite na kojem se temelji odjeljak 3. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012 znači da se primjena u njemu utvrđenih posebnih pravila o nadležnosti ne smije širiti na osobe za koje ta zaštita nije opravdana (vidjeti u tom smislu presudu od 31. siječnja 2018., Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, t. 41. i navedenu sudsku praksu).
- 45 Iako iz toga proizlazi da nikakva posebna zaštita nije opravdana u odnosima između profesionalnih subjekata u sektoru osiguranja jer se ni za jednog od njih ne može smatrati da se nalazi u slabijem položaju u odnosu na drugoga (presuda od 31. siječnja 2018., Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, t. 42. i navedena sudska praksa), nesporno je da u predmetnom slučaju treća osoba osiguranik – društvo Grifs – nije profesionalni subjekt u sektoru osiguranja.
- 46 U tim okolnostima, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 15. točku 5. i članak 16. točku 5. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti na način da se sporazum o prenošenju nadležnosti iz ugovora o osiguranju „velikog rizika” u smislu potonje odredbe koji su sklopili ugovaratelj osiguranja i osiguravatelj ne može primijeniti protiv osiguranika iz tog ugovora koji nije profesionalni subjekt u sektoru osiguranja, koji se nije suglasio s tim sporazumom i koji ima uobičajeno boravište ili poslovnu jedinicu u državi članici koja nije država članica ugovaratelja osiguranja i osiguravatelja.

Troškovi

- 47 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (šesto vijeće) odlučuje:

Članak 15. točku 5. i članak 16. točku 5. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima treba tumačiti na način da se sporazum o prenošenju nadležnosti iz ugovora o osiguranju „velikog rizika” u smislu potonje odredbe koji su sklopili ugovaratelj osiguranja i osiguravatelj ne može primijeniti protiv osiguranika iz tog ugovora koji nije profesionalni subjekt u sektoru osiguranja, koji se nije suglasio s tim sporazumom i koji ima uobičajeno boravište ili poslovnu jedinicu u državi članici koja nije država članica ugovaratelja osiguranja i osiguravatelja.

Potpisi